

СЫЛНЫМУШ САРВЕЧУЧИШ

ПОЭТ ЛҮМЫМ сулышо-влакым ШАРНАШАК КҮЛЕШ

А.Сычев.

Александр Федорович Сычëвлан 70 ий темеш ыле. Телым мемнан дене, Вуртемыште, пайремым эртараш ой-ей-ой! манын, Шенше школышто пырля тунемше йолташыже - влак кенежым, 5 августыштак, лүмгечыжым эртарен колтышна. Калык шуко погынен, родо-тукымжо гычат улыт ыле.

Илалшыракше Саша нерген монденат шуктенит (тудо 1977 ийыштак ош тўня гыч каен), а самырыкше паленат огытыл, очыни. А тыгай лўмлў поэтын лўмгечыжым палемдыде кодаш ни-гузе огеш лий. Тау поэссë Альбертина Ивановалан поэт йолташыжым да Вуртем калы-

кым пагален толмыжлан. Гельсий Зайниевичын возымаштыже А.Сычëвынат лўмжў уло. 70 ияш лўмгечыжлан ямдылалтме годым Валентин Колумбын тудын нерген возымо рецензийжыланат эгертыме (В.Колумб. «Ойырен чумырымо ойпого». Йошкар-Ола, 2008 ий, IV том, 425-430, 341-345 лашт.) Валентин Христофорович А.Сычëвын поэзийжым тўналтыш гычак кўкшын аклең (тыгаяк акым Осмин Йыван, Аркадий Букетов, Геннадий Бекешеват пуэзыт), пайдале ой-канашымат пуэн, койдаренат, вурсенат моштен. Мутлан, «Ржаной горизонт» Александра Сычëва окинул взглядом Валентин Колумб» савыктышыште 20 ияш самырык поэт йол-

ташыжым шылтала: «А вот ещё перл изобретательности автора: ему ничего не стоит зарифмовать жизнь... с жизнью! Спарить «твое – мое». Становится обидно за автора. Что за небрежность к самой технике стиха? Плетёт, хуже чем лапти!.. Если б не умел – другое б дело, но даже умеючи позволять такое – хуже вдвойне».

Теве тыге Колумбын «ночко солаже» рушлат рашкалтарен моштен.

А 1972 ийыште возымо «Кое-что о стихах А.Сычëва и о нём самом» статьяштыже кугу тургыжланымаш шижалтеш, вет поэтын икымше сборникше ныл издательын кидше гоч эртен гынат, алят печатлалтын огыл.

Марла але рушла во-

зымо, но чын поэзийлийже манын, Валентин Колумб чотак тыршен.

Республик кўкшытыштў А.Ф.Сычëвын шочмыжлан 70 ий теммым палемдаш шийвундо ойыралтын огыл манме мемнан, Вуртем калыкын да пырля тунемше йолташыже-влакын, кумылнам моткочак волтыш. Чынжымак, поэт да эше самырык-влаклан Олык Ипай лўмеш премийын лауреатше лўмым сулаш куштылго паша огыл, а ты лўмым сулышыжым шарналташ кўлешак ыле, кугу суап лиеш. *fiel*

Е.АЛЕКСЕЕВА,
туныктымо пашан
ветеранже.

Морко район
Тойметсола.
Морко район

Александр Сычев, руш поэт

Сенымаш

Жаплан мондалтыныт пондаш,
монча,
Пурак гын пуйто ошемденыс ұпым.
Куралме каш вел шинчамлан
конча:
Пүчкеш тул тракторын шүч гай
йүд лүпым.
Шыдан гай пүйжым, ошым,
ончыктен,
Эрдене веле шыргыжале рвезе:
Шынден рекордым!
Рокым, пагален,
Вара нөлтале кұш
Ош кинде семын...

Анатолий Тимиркаев
кусарен.

Түналтыш

Шыма космосым йүдым
Онча нур волгалтын.
Шурнысавышым луктыт
Парча-влак, ваш перналтын.

Нур үмбачын, кава гыч
Ямле юж толеш модын.
Шурнывечым ончалын,
Мый шогем тыгай годым.

Изи годсек палем мый
Кече гай ялын мурым.
Тудын гоч раш йонга вет
Вашталт толшо у курым.

Пеш тыглай тиде муро, –
Но от мондо садак тый.
Пайремлан келша тудо,
Келша рвезе салтаклан.

Памаш дене темалтше
Йогын вүдла илем мый
Тый денет, шочмо мланде,
Шурно семын нелемын.

Урал да Касвел Сибирь кундемласе самырык литератор-влакын семинарышкышт мийыше автор-влак О.Хлебников (Ижевск, кызыт «Новая газета» изданийын түн редакторжын алмаштышыже), З.Ермакова, Т.Чернова (Ижевск), А.Сычев, А.Тимиркаев да Н.Самсонов (Ижевск). Пермь ола, 1976 ий сентябрь.

Мый шотлем илымаште
Шергылан нимо дечын:
Йөраташ тиде мландым,
Йөраташ тиде кечым!

Шочмо верыште

Арка, ош лум ден леведалтын,
Пылпомышко кұзаш шона.
Энер вес велне вот шемалгын
Нералше ото палдырна.

Лопвер шуйна, умбак ошемын,
Йожекла возын тер кыша.
Кас ұжара тасмам таң семын
Сөрастарен рүза, лупша.

Ўэ шава ош йүксө пунжым,
Лыжга мардеж ден мутланен.
Ала мый первый огыл ужым
Тыгай Российым?!

Палынем.

Корнетым курыкыш вистаре,
Ошкеде, йырымваш ончал.
Өпкетым пыртак пушландаре,
Йөратыметым кұш нөлтал.

Йонгалтше йүксө тер таванын,
Тыге дыр курым гоч вончен?
Ончалыым кумдыкеш,

Авамын
Шинчажым пуйто мый ончем!

Мүй тылзе

Весела Ерофеич пайремыш Р. 2. 2. 2.
Лекме семын кожганыш эрден.
Шонго енлан – тугане айдемыс! –
У мүй тылзе, векат, савырнен.

Ида вурсо арам те содорын:
Таче мүйым түналыт кұзаш.
Мүкш еш-влакын изи пу собор дек
Шонго енлан кұлеш вет вашкаш.

Мүй караш кызыт неле да той гай:
Тыште шочмо вернан илыш вий.
Кұмыж-влак кече деч яндар койыт –
Моло семын кенежым ок лий.

Кинде пуш дек мүй там таче темын –
Руштыктарыше, нугыдо, сай.
- Толза, подылза эн тутло эмым, –
Кажне еным сийла кугыза!

Волгалтме годым

Йүд коране, ұмылжым погалын,
Эр - окнашке волгыдым ўжеш.
Ўжара кұвар үмбак шогале,
Пылдыр* гочын вүдым ончалеш.

Памаш

Вүдпорсыным лоңал, ўэ коклаште
Памаш йога, йомартлын шоргыктен.
Йога йүд-кече, ты ужар түняште
Муралше мундырам шырге рончен.

Ончем мый шонго
але рвезе шертным,
Шижам мый вүдын вийжым адакат.
Да вот кушечын семым налын кертын
Яллесе ўдыр-влакын мурыштат!

Луктеш йолгорно илыше вүд деке,
Йолгорно гай памаш – мотор, айват.
Туге чучеш: памаш вүд кошкымеке,
Села воктен огеш код шүшпыкат!

Пылдыр* - перила.

«Ончыко» журнал, 1977 ий 1-ше №.

(Фотом А.Тимиркаевын еш
альбомжо гыч налме.)

Эр вичарышкыш праваш